

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Зрновци за 2022

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр.18-521/2 од 17.03.2022 година, на ден 25.05.2022 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Зрновци.

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Зрновци од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.

4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.

5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставни од општина Зрновци присутни при вршењето на надзорот беше Методи Николов.

Во однос на првата точка која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: во општина Зрновци се увиде дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина и за истите се води регистер на издадени елаборати, имаат лице за одобрување на елаборати кое нема писмено овластување од страна на комисијата им беше укажано дека е потребно да се изготви такво овластување.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од Законот за животна средина општината не ја спроведува постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување. Немаат дозволи кои се издадени од страна на општината. Немаат вработен кој ги издава. Од страна на комисијата им беше укажано дека е потребно да се изготви такво овластување односно да се вработи или распореди лице кое би ги одобрувало според можностите на општината.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина :

-Нема донесено нов ЛЕАП, последниот е од Мај 1998 година кој што е со истечен рок и повеќе не важи.

-Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.

- Општина нема вработено овластен инспектор за животна средина.
- Општината нема донесено План за инспекциски надзор за 2022 година (има годишен план за работа на градежниот инспектор, а нема план за инспекциски надзор во животна средина).
- Општина нема годишен извештај за реализација на инспекциски надзор.
- Нема воспоставено соодветни катастри согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.
- Општината се изјасни дека не ја известува јавноста за состојбата во животната средина.
- Општина Зрновци нема воспоставено меѓуопштинска соработка со друга општина во областа на животната средина.

Согласно третата точка согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот:

- Општината нема донесено регионален план за управување со отпад, бидејќи е покрената постапка за изговување на Регионален план за управување со отпад на ниво на источен плански регион во кој припаѓа.
- Општината нема изготвено извештај за реализација на регионален план, бидејќи немаат регионален план за управување со отпад.
- Во општината Зрновци согласно член 28 од Законот за управување со отпад кој се однесува на управување со комуналниот и другиот неопасен отпад има основано Комунално јавно претпријатие кое го собира и транспортира отпадот во општината.
- Советот на општината во врска со управување со отпад има донесено одлука за основање на Регионална депонија за управување со отпад на ниво на источен плански регион.
- Општината не членува во меѓуопштински одбор за управување со отпад.
- Согласно член 45 од ЗУО за интегрирана мрежа за управување со отпад општината нема определена локација каде што можат да бидат изградени, односно поставени претоварни станици за отпад.
- Општина Зрновци има основано јавно претпријатија КЈП Водна Кула-Зрновци за собирање, транспортирање или третман на комуналниот и на другите видови неопасен отпад согласно член 60 од ЗУО.
- Општината се изјасни дека: Советот на општината Зрновци има прифатен предлог од страна на градоначалникот, врз основа на општите правила донесени согласно со членовит 37 и 51 од овој закон, во кој детално биле пропишани условите, начинот и шемите за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад во рамките на интегрираниот систем за управување со отпад на подрачјето на општината и се изјасни дека ги има вклучено изолираните населби од членот 6 став (1) точка б од овој закон.
- Општината се изјасни дека нема определено локација каде ќе се постават садови за собирање и селектирање на отпадот со кои ќе се овозможи селектирање на опасниот отпад од домаќинствата согласно обврските во рамките за закон за проширена одговорност на производителите.
- Општината има основано депонија за неопасен и за интерен отпад и во општина Зрновци.

-Во врска со селектирање на отпад, од страна на давателите на услугата во соработка со постапувачите со посебни текови на отпад Градоначалникот и општината поделиле канти за органско губре и за стакло.

-Согласно член 11 од ЗПОП Општината ги исполнувала обврските за соработка со производителите на посебни текови на отпадот самостојни или преку колективен, преку ЈПК- Кула Зрновци кое имало склучен договор со секое правно и физичко лице.

-Општината не води Катастар за својата територија, во кој се евидентираат создавачите на неопасен отпад согласно член 101 од ЗУО.

- Општина е во постапката за формирање на регионална депонија. И сеуште не ја исполнила обврската согласно член 42 од ЗПОП

-Општина Зрновци граѓаните ги информира преку соопштенија, објавување на Веб страната на Општината, на собири на граѓаните на ниво на месни заедници.

-Општината се уште немала склучен договор со колективен односно самостоен постапувач со посебни текови на отпад. (пакување, батерии и акумулатори, електрична и електроснка опрема, текстил, отпадни гуми, искористени возила)

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Зрновци, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

-Општината Зрновци има поднесено барања до Министерство за животна средина и просторно планирање, Сектор води за прибавување на водно право согласно член 23 и член 24 од Закон за води. За некое од барањата за дозволи постапката е се уште во тек, а некое од доставените барање е отфрлено. Општината нема прибавено Дозвола за испуштање отпадни води или за испуштање или фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.

- Општината при издавање на Б интегрирани еколошки дозволи не утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

- Општината согласно член 96 став 2 од ЗВ нема донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони.

- Општината во урбанистичките планови на општината не ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

-Општината нема донесено Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ.

-Општината не врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и не врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ.

- Согласно член 116 Општина Зрновци не обезбедила ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

-Општината немала донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ.

-Општина има донесен Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави.

- Општината доставувала и објавувала извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите
- Општината има направена регулација на суводолиците во урбаниот дел во согласност со обврските од член 141 од ЗВ за да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.
- Општината е во постапка за донесувањето на урбанистичките планови и во планот е определен крајбрежниот заштитен појас.
- Општината секоја година до крајот на Септември вршела проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во соотстојба да предизвикат поплави на земиштето, и од страна на општината во прашалникот е напишано дека има уредување и регулација на речните корита.
- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и истите немаат мерни места за мониторинг на водни тела.
- Општината имала основано претпријатије КЈП Водна Кула-Зрновци за вршење на дејноста и работење и одржување на системот за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185 од ЗВ.
- Општината обезбедила вода за пиење преку изграден водоснабдителен систем-резервоари и секундарна мрежа.
- Општина Зрновци нема реализирано инспекциски надзор согласно член 229.

Согласно петата точка од областа на заштита од бучава во животната средина :

- Општината не превзема активности при издавање на одобренија за градба во врска со посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно и член 23 од ЗЗБЖС, како и член 35 од ЗЗБЖС.
- Општината нема склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

- Потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред сè од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде беше констатирано дека не се спроведуваат, бидејќи еден вработен засега работи на спроведување на сите закони во областа, и сам не е во можност се да сработи, дополнително што е ангажиран за повеќе области надвор од областа на животната средина, потребно е да се постапи согласно заклучокот на Влада и да се систематизира уште едно работно место на кое ќе биде вработен или распореден друг извршител а кој би му помагал на сега вработениот.
- Да се отпочне постапка за овластен инспектор за животна средина бидејќи можностите со имање на инспекциски надзор се зголемуваат за правилно менаџирање со општината во областа на животната средина, а постапката да се почне што поскоро со оглед на тоа што постапката за добивање на лиценца за овластен инспектор трае околу една година.
- Да се подготви ЛЕАП,

- Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

- Во однос на одобрување на елаборатите потребно е да се направи писмено овластување за лицето кое ги одобрува елаборатите.
- Да се вработи или овласти лице кое ќе издава Б ИЕД, или да се склучи меѓуопштинска соработка со друга општина.

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

Се задолжува Градоначалникот на општината да ја исполни обврската која произлегува од член 42 став (4) од Законот за проширена одговорност на производителите, за воспоставување на собирни центри и друга инфраструктура за одделно собирање и селектирање на посебни текови на отпад, при што е должен да склучи Договор со колективен постапувач кој поседува Дозвола за колективно постапување со посебни текови на отпад (пакување, отпадни батерии акумулатори, отпадна електрична и електронска опрема, вклучувајќи го и текстилот, отпадни гуми и моторни масла кои се опфатени со истоимениот закон но имаат одложена примена согласно член 72 од Законот за посебни текови со отпад).

Се укажува на општината да им овозможи на домаќинствата примарна селекција на отпадот кој го создаваат.

Се препорачува на општината да се вклучи во активностите во процесите на воспоставување на регионален систем за управување со отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- Општината да прибави Дозвола за испуштање на води и испуштање и фрлање материји и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ, како и да прибави дозволи за користење за водните тела од кои се користи вода за водоснабдување за кои не е прибавена истата.

- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за конзумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Согласно член 116 да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни

води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Согласно член 126 од ЗВ потребно е Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави во континуитет да се донесува од страна на општината, да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање и да се спроведува истиот.

- Општината согласно член 131 во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот и да го уреди согласно член 132.

- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозувано од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземаат мерки од страна на општината.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

За превземените активности општината да го извести министерството, Сектор за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи во рок од 6 месеци со писмен допис.

Скопје, 2022 година

Претседател на Комисија
Танја Кироска Филиќ _____

Членови од Комисијата присутни на надзорот:

Ирена Николоска, _____

Сашо Илиќ, _____

Лумни Јашари _____

Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:

Даниела Ристова, _____

Даниела Наумоска, _____